

PLF-mytt

PERSON- och LOKALHISTORISKT FORSKARCENTRUM OSKARSHAMN

Birger och Ruth Linde i Björkmossa och deras släkt

Smuge 1896 med bl.a författarens mormors mormor som var kusin med Birger och Ruth Lindes morfar. Hon står längst till vänster i kvinnoraden på bilden.

Björkmossa 1916 med Birger Linder och hans föräldrar och hästen Prins Max.

Björkmossa efter Birger och Ruth Lindes död, sommaren 2007.

En släkthistoria i tre delar. Första delen i detta nummer.

Kallelse

PLF i Oskarshamn håller Föreningsmöte
i våra nya lokaler på Stengatan 16 A
lördagen den 2 maj kl. 10.00

Mötesförhandlingar

Historia och nutid i ett gammalt kulturland

Anders Thunberg berättar om sin resa till Jordanien

Välkomna
Styrelsen

PLF:s styrelse och uppdrag under verksamhetsåret 2008/2009

Namn	Uppdrag	Telefon	E-post
Anders Thunberg	ordförande, redaktör	0491 - 76 64 11	anders.0491766411@telia.com
Sam Blixt	v. ordf., dataansv.	0491 - 151 28	sam.blixt@telia.com
Leif Rydström	sekreterare	0499 - 131 88	leif.rm@telia.com
Edith Carlsson	v. sekr., ansv. brevfr.	0491 - 930 14	elga@telia.com
Anders Rotviker	kassör	0491 - 620 11	anders.rotviker@telia.com
John-Olof Dillström	v. kassör	0491 - 919 22	j-o.d@hotmail.com
Britt Maria Ekstrand	ansv. för mailfrågor mm	0491 - 186 55	bm.ekstrand@telia.com
Birgitta Dahleman	biblioteksansvarig	0491 - 181 01	b.dahleman@hotmail.com
Ingvar Karlsson	styrelseledamot	0491 - 180 22	ikn@telia.com
Gunnar Håkansson	suppl., ansv.materiel	0491 - 175 83	gunnar.hakansson@telia.com
Morgan Corneteg	suppleant	0491 - 774 38	morgan.corneteg@telia.com
Anders Wågerud	suppleant	0491 - 834 92	0491.83492@telia.com
Magnus Ekstrand	valberedning	0491 - 186 55	ekstrandmagnus@telia.com
Karin von Platen	valberedning	0491 - 159 71	karpla@speedmail.se
Ulla Yngwe	valberedning	0491 - 313 83	ulla.yngwe@telia.com

PLF-nytt, medlemstidning för Person- och Lokalhistoriskt Forskarcentrum, Oskarshamn.

Utkommer fyra gånger per år. Upplaga 1 900 exemplar.

Manus till artiklar och andra skriftliga bidrag sändes till

PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

eller E-postadress: anders.0491766411@telia.com

PLF har också en hemsida **www.plfoskarshamn.se**

Bidrag kan också sändas till e-postadress: **info@plfoskarshamn.se**

Utdrag ur artiklar får göras med angivande av källa och författare.

PLF-nytt nr 90 utkommer den 12 augusti 2009

I redaktionen: Anders Thunberg (ansvarig utgivare), Curt Holm och Maj Holm.

Ordföranden har ordet

Så har alltså verksamheten 2009 startat på allvar. Vi har haft vårt årsmöte, och det fungerade som det skulle trots avsaknad av valberedning. Att det gick så smidigt, kan vi tacka årsmötets ordförande för. Magnus Ekstrand vet hur man ska hantera en ordförandeklubba. Att han dessutom åtog sig huvudansvaret för den nyvalda valberedningen är värt ett extra tack. Nu vet ni vem ni ska vända er till, om ni har synpunkter på styrelsens sammansättning inför nästa årsmöte. I detta sammanhang vill jag tacka för förtroendet att få fungera som er ordförande under ännu ett år, men vänd er gärna till Magnus, om ni hittar en lämplig kandidat till ordförandeposten till nästa årsmöte.

Våra nya lokaler på Stengatan tycks ge ett extra lyft för PLF. Aldrig tidigare har våra måndagskvällar varit så välbesökta som i år. Stämningen har varit god, och vi i styrelsen gläder oss åt det ökade intresset. Vår goda ekonomi har gjort det möjligt för oss att anskaffa en förnämlig utrustning, och detta ska naturligtvis våra medlemmar kunna tillgodogöra sig.

Förutom måndagskvällar används lokalerna på tisdagsförmiddagarna av bouppteckningsgruppen under ledning av Britt Maria Ekstrand, och på onsdagar arbetar en grupp med registrering av församlingsböcker under ledning av Sam Blixt. Varje udda torsdagseftermiddag kan ni träffa Anders Wågerud och Ingvar Karlsson här. De står till ert förfogande bl.a. med hjälp att söka i våra databaser. Dessutom används våra lokaler naturligtvis till alla våra möten. Förutom dessa regelbundna träffar används våra lokaler till många oregelbundna sammankomster. Att vår förening har fått en så förnämlig samlingspunkt kostar en del pengar. Vi får därför inte förfalla till övermod utan ständigt hålla ett öga på ekonomin.

Som vanligt kommer PLF att delta i årets Släktforskardagar. Det är någonting som med åren har vuxit ut och blivit alltmer omfattande. Risken har funnits att endast de stora föreningarna och de stora städerna har tillräckligt med kapacitet för att stå för arrangemangen. I år har emellertid Falbygden Släktforskarförening med sina 250 medlemmar tagit på sig ansvaret. Det var den enda släktforskarförening, som anmälde sitt in-

tresse. Den 21-23 augusti kommer därför flera tusen släktforskare från hela Norden att samlas i Falköping, och i samband med detta har Släktforskarförbundet sin Riksstämman. Den är Släktforskarförbundets högsta beslutande organ, och till den kommer PLF att sända tre ombud - Anders Thunberg, Britt Maria Ekstrand och Edith Carlsson.

”Släktforskardagarna i Falköping har ambitionen att innehålla det mesta och bästa från tidigare släktforskardagar, men kanske i en något blygsammare skala”, säger arrangörerna i sin ansökan, och visst har de mycket att visa upp.

Falbygden har en urgammal historia, och det finns historiker som menar, att Sveriges vaggå låg just här. Falköping är också världsberömt för sina otaliga fornminnen i form av Gånggrifter, många över 5000 år gamla, och temat för dagarna har därför bestämts till:

”Från Megalit till Megabit”

med underrubriken

”Släktforskning i forntid, nutid och framtid”.

Centrum för släktforskardagarna blir Medborgarhuset i Falköping med Stadsteater och Rotunda, där den mesta verksamheten kommer att äga rum. Det kommer också att bli en del utflykter till berömda platser ur den Västgötska historien, inklusive många av de platser som beskrivs i böckerna och filmerna om Arn. PLF kommer som vanligt att sända en man- och kvinnostark grupp och delta i alla aktiviteter, som det anstår en av Sveriges största släktforskarföreningar.

I detta nummer kan vi presentera en släktkrönika, som sträcker sig tre nummer framåt i vår tidning. Det är Claës Linder, verksam som universitetslektor vid Uppsala Universitet på institutionen för medicinsk biokemi och mikrobiologi, som har försett oss med detta material. Han berättar om sin släkt på gården Björkmossa i Virserums socken. Dessutom har han ur familjearkivet plockat fram en rad fotografier, som vi också ska publicera. Vi tackar för detta fina material. Kanske kan det uppmuntra

andra, som också har opublicerade släktkrönikor i sina byrålådor, att överlämna dessa till PLF-nytt för publicering. Vi ser det som en viktig del i vår verksamhet.

Anders Thunberg

Birger och Ruth Linde i Björkmossa och deras släkt

(reviderad version 27 oktober 2008)

av Claës Linder, Uppsala

Inledning

Det är mycket roligt att få skriva samman denna berättelse om syskonen Ruth och Birger Linde i Björkmossa och vår gemensamma släkt. Jag och min familj träffade dem många gånger på gården i Björkmossa. Nu 2 år efter att Ruth gått bort och 9 år efter att Birger gått bort är det väldigt roligt att få berätta om allt som Birger och Ruth talade om när det gällde vår gemensamma släkt och dess historia. Det är, anser jag, en unik historia som illustreras med unika bilder som fanns i Björkmossa eller som igenkändes av Ruth och Birger. Materialet om deras mor Signe Lindgren är delvis hämtat från intervjuer i en bok. Jag är mycket glad över att gården blivit så väl omhändertagen och hoppas att de medel som avsatts i fonden kommer att vara till glädje för många Virserumsbor i framtiden.

Claës Linder, Uppsala den 27 oktober 2008

Adress: Gitarrvägen 33
756 54 Uppsala

Berättelsen om släkten

Släktkrönikan börjar med familjetraditionen, att den äldste förfadern på Kindbergssidan med namnet Gibbo invandrade som bergsman och bosatte sig i Värmland eller Bergslagen. Han kom till Sverige från Vallonien år 1582 med en skuta från Amsteden till Göteborg och bosatte sig först i Värmland och kom så småningom till Västergötland. Förfäderna hade sedan varit hejar- och hammarsmeder. Det finns mycket riktigt en Per Olufsson Gibbo/Giebo (1640-1732) som var rustmästare och avled i Lockryd i Sexdrega och Kinds härad i Västergötland som kan beläggas i kyrkböcker och mantal. Han var också anfader till adliga ätten Rosir. Gibbo var sannolikt fader till pistolsmedsmästaren Göthar Pehrsson, som kallade sig Kindberg efter att ha flyttat till Virserum beroende på att namnet var först "Jibbo" men då blev som Birger Linde sa hustrun en "jibba" (ett skvalleraktigt fruntimmer) så då måste han byta namn. Namnet betonades på första stavelsen "Jibbo". En ingenjör Sahlberg i Hjortöström hade en bror som var överstelöjtnant från Vänersborg, och denne föreslog att det eftersom det var ett vallonnamn skulle ha ett -n på slutet så det blev ett nasalljud (Gibbon) och det höll Algot, Birgers och

Ruths morfar i Björkmossa med om. Algot talade om honom som en av förfäderna och inte som Göthars fader, men det kan han mycket väl ha varit. "Kind" syftade på Kinds härad och "berg" på att de var bergsmän. Förfadern skulle haft en bror som var silversmed och en som var präst och svag för starka drycker. Det fanns mycket riktigt en silversmed som hette Peter Kindberg i Borås och en präst som hette Lars Kinnberg i Bitterna och båda dessa var söner till Anders Persson Kindberg, som var knivsmed i Borås, och som var son till ovannämnde Per Olufsson Gibbo, så namnskiftet är på det viset styrkt, men det finns inga födelseböcker bevarade som visar, att Göthar är son till Per Olufsson Gibbo, men det är mycket sannolikt.

Göthar Pehrsson Kindberg (1687-1772) var pistolsmed och rusthållare (i Boda i Stenberga) och bosatt i Lilla Ånhult Frambyn. Han var gift med Anna Catharina Israelsdotter i Lilla Ånhult (1698-1771). Hon kallades av Algot Danielsson för "Ann Katrin i Lilla Ånhult". Birger Linde hade sett hennes fina namnteckning på gamla handlingar som senare bränts. Göthar Kindberg talar om att han mötte henne ganska snart efter att han kom till Lilla Ånhult från Jönköping. Han såg henne vid kyrkan, då hon bar en svart scharlett. Hon såg bra ut och hade ett snyggt ansikte. När de sedan gifte sig bar hon ett vitt hellinneförkläde runt midjan, och när hon satt i (brud)stolen lade gästerna sina presenter i detta.

Om pistolsmeden berättas att han var en god berättare men att han också var en försiktig person, som var vidskeplig. Ett tennfat hade därför ingraverade trolltecken för att ge honom och hans familj säkerhet.

Göthar Kindberg och Ann Katrin i Lilla Ånhult hade bl.a sonen Gustaf Kindberg (eller Gustaf Kindberg den äldre som Algot Danielsson kallade honom för att skilja honom från sonen med samma namn). Födelseboken anger hans namn som Gustavus.

Ann Katrin i Lilla Ånhult var dotter till den kraftfulla Beata Keitz i Hässelid och hennes make Israel Svensson. Beata Keitz som kallades "katta i Hässlid" härstammade från Skottland genom sin farfar Jakob/James Keitz Keith, som blev svensk major och fick donationer av drottning Christina. Troligen var det James Keiths morbror George Keith

från huvudlinjen av släkten Keith som grundade Maris-hall College i Aberdeen, som fortfarande är ett aktat lärosäte.

Jakobs fader var antagligen William Keith of Ludquhairn, som tillhörde en annan gren av samma Keithsläkt, som hade sitt huvudsäte i Boddam Castle ett par mil norr om Dunottar Castle, där huvudgrenen bodde och som idag är en fascinerande ruin.

Algot Danielsson har meddelat att Gustaf Kindberg den äldre var 5 1/2 fot lång (= 167-170 cm), hade skarpa blåa ögon, bred haka, något böjd krokig näsa, munnen smal. Han ansågs som en sträng och fordrande man, hederlig och omutligt rättvis. Han hade någon gång blivit sparkad av en häst så han haltade när han gick, och därför var käppen hans ständige följeslagare. Det fanns ett porträtt av honom som var signerat Eric Lind och utfört före 1800. Porträttet har rekonstruerats av mig, och Birger har meddelat att det är mycket likt originalet.

Gustaf Kindberg den äldre var gift med Maria Christina Wirstedt (1745-1821), som kom från Lönneberg i Virserum som dotter till hejderidaren Carl Larsson Wirstedt och hans hustru matronan Margareta/Anna Greta Strömbeck. Maria Christina Wirstedt var kort i humöret enligt släkttraditionen och avled i Triabo.

Gustaf Kindberg den äldre och Maria Christina Wirstedt hade bl.a sonen Gustaf Kindberg den yngre (1778-1862), som först var gift med vallonättingen Helena Lönqvist (1778-1806) och därefter med Stina Petersdotter från Korparyd (1791-1857).

I första äktenskapet föddes sonen Nils Kindberg (1806-52), som bodde i Rås och var gift med Maria Magnidotter från Pukarp. Nils Kindberg hade många barn bl.a sonen Johan Kindberg, som blev tullvaktmästare i Linköping och dottern Helena Christina Kindberg (1836-1908), som var gift med Gustaf Friman.

Gustaf och Helena bodde i Bockaskögle. Efter Helenas död köpte Gustaf Triabo och bosatte sig sedan där med sin andra hustru Stina.

Gustaf Kindberg den yngre var en mycket känslös person och han kunde mycket om släkten, som han berättade under sina sista år för dottersonen Algot Danielsson. Som ung var han ganska ljus men mörknade med åren. Han gjorde många resor bl.a. till Västergötland 1841, där han köpte hästar och då, har han berättat, besökte han Sexdrega kyrka för att bese kalken, som tillverkats av hans frände sil-

versmeden Peter Kindberg samt en silverpaten.

Gustaf Kindberg omges av några sägner. Således berättas det att han var mästertytt och sade till sin gumma att sätta på grytan, och så gick han ut på trappan och sköt en tjäder direkt. Han smidde också skridskor, och det berättas att han en gång tyckte det lät så illa med ett par skridskor, att han trodde att den han gjorde skridskona åt skulle dö. Detta skedde också och denne dog på Triasjö. I Triabo finns Gustaf Kindbergs gamla bibel. Där står "Gustaf Kindberg Triabo 15 september 1838". Lös lapp i biblen "Johan Gotthard Kindberg 1767". Dessutom finns där också plåten på hans gravkors på Virserums kyrkogård. Inskriptionen var "Undantagsmannen Gustaf Kinberg från Triabo född 27/9 1778 död 27/4 1862, sörjd och saknad av barn och släkt". Vi vet att Gustaf Kindberg liksom hans far och farfar var goda berättare enligt Algot Danielsson.

Stina Petersdotter kallades "Korparyd Stina" eftersom hon kom från Korparyd. Redan i mantalet för 1820 meddelas att hon hade sidenklänning så detta var nog ovanligt för en kvinna från allmogen. Hon satte på sig

Ovan visas en rekonstruktion av en tuschteckning som Birger Linde sett i Pinnarp 1936 och som sedan är renritad av Margareta Krabbe i Uppsala. Rekonstruktionen är mycket lik originalet enligt Birger Linde.

Bilden visar makarna Kindberg. Bilden på Stina är tagen i Växjö omkring 1856 när hon besökte regementsläkaren Selldén för sitt hjärta passade hon på att ta tre bilder hos fotografen. Varje bild tog 20 minuter att ta. När hon kom hem delade hon ut bilderna till släktingarna.

sin sidenklänning och for till Växjö 1855 eller 1856 för att söka upp dr Selldén, som var militärläkare där, för hon hade dåligt hjärta. När hon var i Växjö passade hon på att ta ett fotografi. Hon tog tre bilder och varje bild tog 20 minuter så hon måste sitta helt stilla. Jag tror det var mycket ovanligt med fotografier på den tiden, men det finns ett på hennes bror i Hässelid också så kanske de inspirerade varandra.

Gustaf Kindberg och Stina Petersdotter hade två döttrar Len Stina Kindberg (1816-1872) (Len Stina var mormors mormors mor till mig, Claës Linder) och Kindbergs Stava (1818-1900). Len Stina gifte sig med Johan Peter Isaksson från Uranäs och bosatte sig i Smuge och Boda Ännegård, se nedan.

Kindbergs Stava gifte sig med Dan Peter Jonsson och bosatte sig i Triabo men bodde också viss tid i Björkmossa hos sin son Algot. Nedan visas en bild som författaren tror kan stämma med Dan Peter Jonsson. Bilden fanns bland lösa kort i Björkmossa och mannen är fotograferad i Stockholm efter 1864 då ateljén startade. Jag anser att det är rimligt att Dan Peter besökte Stockholm eftersom han var ganska välbärgad. Birger Linde har meddelat att kort skulle finnas på honom i Björkmossa och lovat att spara det om han hittade det. Eftersom mannen också har förväntat utseende (liknar både sin son och sin ku-

sin Charlotte, se nedan) så verkar det därför troligt att det är han.

Dan Peter Jonsson var kusin med Charlotte Rudelius som var gift med professor Carl Johan Hill i Lund, ett matematiksnille som också till hörde slakten på detta håll (Han var syssling med Dan Peters pappa). Makarna hade flera barn bl.a den mycket berömde konstnären Carl Fredrik Hill. Professor Hill ägde en gård i Triabo, som han köpte 1848, och som han sedan sålde till Dan Peter Jonsson och Maria Gustava Kindberg 1858. Det är märkligt att familjen Hill också ägde gård i Slagdala, och där dog deras dotter Anna Katarina 1875 och också professor Hill avled samma år i Lund, men familjen är mantalsskriven på gården i Virserum, varför hans död finns i Virserums kyrkbok.

Maria Gustava Kindberg (Kindbergs Stava) var en mycket bestämd kvinna, som levde i Triabo hela sitt liv. Hon bodde på bottenvåningen i den vänstra flygelbyggnaden i Triabogården och vid 4-tiden varje morgon stötte hon med käppen i taket för att väcka folket på gården. Detta gjorde hon varje dag tills drängarna bestämde sig för att gemensamt hoppa ur sängarna när hon stötte, och efter det då som då upstod, slutade hon att stöta med käppen! Hon hade stark pondus, och en gång for hon ända ut till Tynshult för att kontrollera vad mågen August gjorde, när hon fann honom

Len Stina Kindberg (1816-72) och Kindbergs Stava (1818-1900) och en bild som troligen kan vara Dan Peter Jonsson (1814-68).

sovande på en äng! August lär innan ha sagt "Hit kommer väl inte kärringen!", och när hon kom sa hon "August va ligger Du här med Ditt folk i stället för att arbeta!"

Hon skulle bestämma allt på gården och blev först kuvad då hon blev gammal och blind. Då for hon till Stockholm för att söka vård. När Signe Lindgren, hennes sondotter var liten och Anna, hennes kusin låg i vaggan i Triabo ville vagga henne sa Maria Gustava "Gå dän med er gräbbor, i är väl inte så glada å vagga annars utan lät Signe".

Hennes svarta sidenklänning fanns ännu kvar på gården i Triabo på 1990-talet.

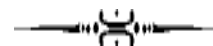
Enligt en uppgift var hon blind på äldre dagar, och när hennes barnbarn skulle gå till kyrkan så ville hon först känna på dem att de hade sina grova yllekläder på sig,

men sedan bytte barnbarnen vid kyrkan, där de hade fina kläder som de jämnåriga släktingarna, flickorna i Smuge (min mormor och hennes systrar).

I Triabo fanns fotogen från september 1852 att lysa sig med.

År 1867 skall Johannes August Danielsson och Kindbergs Stava varit i Massamåla och köpt "muggera" på auktion. Dessa ägdes av Algot Danielsson ända till han gjorde konkurs 1896, då de liksom all annan lös egendom övergick till svågern Johannes August Danielsson i Triabo.

I nästa nummer fortsätter Claës Linder att berätta sin släktkrönika, som i huvudsak utspelas på Björkmossa gård i Virserums socken. Krönikan avslutas i nummer 91.

Köp PLFs CD-skivor!

CD-1 omfattar sydöstra Östergötland och norra Kalmar län

CD-2 omfattar östra Jönköpings län och mellersta Kalmar län

CD-3 omfattar södra Kalmar län och en del av Blekinge och Kronobergs län

CD-4 omfattar hela Öland

För mera detaljer om innehållet och hur Du betalar se

<http://plfoskarshamn.se/> och därefter CD-skivor eller

<http://samblixt.se/PLF/CDskivor.htm>

Priset på skivorna är 400 kr/st - för PLF-medlemmar 300 kr/st + porto 35 kr

PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

TORPARHUSTRUN FIA I HÄSTEBÄCKEN

Hästabäcken var ett torp under gården Åserum vilken tillhörde Em. Torpet hade troligen fått sitt namn av den bäck, som rann upp i det sankta området söder om Emån för att slutligen förenas med denna. På 1670-talet nämns "Hästabäcksflackan" som ett laxfiske vid Em, som "Fru Maria Skytte sig till-handlat" jämte två gårdar. Säljaren var "Högvälborna Jungfru Ebba Banér".

I husförhörslängder från 1700-talet redovisas de torp som lydde under godset. Ännu flera torp kom till under 1800-talets första hälft, bland dessa fanns Hästabäcken. Långt senare på 1900-talet brukades torpet av Johannes Svensson, son till Sven Nilsson, som brukade en gård i Elmhult i Mönsterås socken. Johannes gifte sig med en flicka i grannskapet. Hon hette Sofia och var född i torpet Ålebäcken. Detta torp skall, enligt en muntlig uppgift, förr ha hetat Bogate, vilket kan ha varit ett mycket gammalt namn.

Sofia blev alltså "Fia i Hästabäcken". Hon födde sex barn: Gustaf, Johan, Axel, Oskar, Sven och Ebba. Fia kom bäst överens med sönerna. Dottern Ebba flyttade hemifrån så snart hon hade blivit vuxen. "Det är mera rejält med karlar", tyckte Fia. Sonen Oskar fick tjänstgöra som piga och lärde sig utföra alla de sysslor som kvinnor brukade göra. Detta fick senare hans hustru nytta av då han hjälpte till med barn och hushåll, vilket var mycket ovanligt på den tiden.

Fia arbetade liksom andra torparhustrur från tidiga mornar till sena kvällar med allt det som krävdes för att uppehålla livet på ett Smålandstorp. Hon hade nära till bäcken, ett rinnande vatten var en stor tillgång vid byk och slakt. Kanske den gamla ridstigen, som gick förbi Fågelsjö till Kalmar, gjorde en avstickare häråt mot Em och Åserum?

Barnen växte upp, lämnade hemmet och fick egna familjer med barn, som ofta hälsade på i Hästabäcken. De gick från Älvehult genom Påskallavik och förbi torpen vid Skälevik, passerade Emån vid Em och vidare genom skogen till Hästabäcken, en promenad på cirka nio kilometer. Barnbarnet Nelly hittade en gång något så ovanligt som vit ljung. Detta ansågs betyda tur, men det var något mystiskt med vita växter och djur, som normalt inte var vita. De kunde också varsla om olycka. Nelly sa till sin farmor att hon tänkte plocka den vita ljungen på hemvägen. "Du hittar aldrig den ljungen", svarade

farmodern. Och det gjorde hon inte heller, fast de gick samma väg tillbaka.

Vid ett annat tillfälle var Nelly på besök hos farföräldrarna, denna gång tillsammans med brodern Petrus. Längre ned vid bäcken låg ett torp, som de boende nyss flyttat ifrån. Fia hade förbjudit barnen att gå dit. Naturligtvis gick de i alla fall för att stilla sin nyfikenhet. När de öppnade övre halvan av ladugårdsdörren fick de till sin förvåning se en stor, vit orm ligga ihopringlad inne i ladugården. De blev förskräckta och stängde kvickt dörren. "Säg inget till farmor", förmanade Petrus sin syster. Men Nelly var ärlig och kunde inte låta bli att berätta vad de sett. "Oj, oj," sa farmodern, "nu händer det väl en olycka!" Men det hände ingenting.

Nelly, som var född 1907, bodde en tid hos de gamla i Hästabäcken, då hon var klen och behövde äta bra och stärkande mat. Sådan mat fanns inte alltid i det stenhuggarhem i Vånevik, där hon växte upp. Ingen hade det så fattigt och eländigt som stenhuggarna, eftersom de inte hade arbete hela året. Till och med torparna hade det bättre.

Åren gick, årstiderna markerade tidens gång. Om vårarna förde bäcken smältvatten från markerna uppströms, de torra somrarna var den en liten rännil, som letade sig fram över bottenstenarna. Om höstarna kom regnen och förvandlade bäcken till en brusande flod, innan den blev till ett svagt mummel under vinterns förrädiska isbroar.

Under tiden blev Fia och Johannes gamla, och dagen kom då de inte längre klarade sig i Hästabäcken utan måste flytta till Mölstads ålderdomshem i Mönsterås. Det gick ganska bra att bo där så länge Johannes levde, men efter hans död blev Fias hemlängtan henne övermäktig. En vårnatt tog hon på sig kläderna och började sin långa vandring hem genom skogen. Hon stannade till i Elmhult, där hon köpte sig en liten griskuling, och med den i famnen fortsatte hon den välkända vägen mot hemmet. Vad tänkte hon under sin vandring? På sitt liv med Johannes och barnen, som växte upp och flyttade bort? Kanske tänkte hon på djuren, på kon de hade förr, den som brukade möta henne här på vägen, när hon hade varit borta? Men koskällorna hade tystnat i Hästabäcken och båsen var tomma.

När skogen glesnade såg hon stugan ligga där i morgonljuset. Hon var äntligen hemma! Hon släppte in grisen i stian, själv satte hon sig på

stugtrappan då hon inte hade någon nyckel till sin dörr. Hon hoppades att någon skulle komma förbi. Efter en stund kom torparen i Ålebäcken, Arvid, som skulle gå och hämta sina kor. När han fick se Fia trodde han inte sina ögon, utan skyndade hem till sin hustru och bad henne följa med, för "Fia sitter på trappan och det kan inte vara sant!" De följdes åt tillbaka och tog hand om Fia tills de fått tag på en av hennes söner, som kom och hjälpte henne in.

Hon bodde kvar i torpet under sommaren och hösten, men när det blev dags att slakta grisen återvände hon till Mölstad.

Den sista tiden låg Fia i sin säng på ålderdoms-hemmet. Det var inte så lätt då hon inte tålde sin rumskamrat, och det var säkert inte lätt för rums-kamraten heller. När barnbarnen kom på besök blev de bjudna på godis – Hoffmans droppar på en sockerbit. Dessa fanns i vartenda medicinskåp och var nerv – och hjärtstyrkande.

Fia tappade sin första tand när hon fyllt 85 år.

Artikeln ovan bygger på uppgifter från ett av Fias barnbarn.

Skrev gjorde Ulla Gustafsson, tel 0491-916 20.

Nya medlemmar i PLF

Nr	Namn	Postadress	Postnr	Postort	Telefonnr
2664	Anders Holmertz	Drottninggatan 34 C	745 30	ENKÖPING	0171-44 26 40
2665	Olof Petersson	Veckovägen 8	352 61	VÄXJÖ	0470-633 92
2666	Finn Grandt-Nielsen	Stavrevej 27	5300	Kerteminde Danmark	0045-65 34 24 30
2667	Ragnar Ström	Alströmergatan 18, I	112 47	STOCKHOLM	08-652 88 71
2668	Lars Astervall	Odins väg 10	149 33	NYNÄSHAMN	08-420 258 93
2669	Björn Flood	Högvallagatan 19	504 58	BORÅS	033-41 26 12
2670	Bo Lundqvist	Vesslestigen 1	572 62	OSKARSHAMN	0491-120 68
2671	Lars Eriksson	Vikingsgatan 9	572 33	OSKARSHAMN	0491-184 32
2672	Margit Nilsson	Gårstaberget, Ålstorp 86	212 94	LAHOLM	0430-61166
2673	Leif Johansson	Älgstigen 18	572 32	OSKARSHAMN	0491-167 59
2674	Margaretha Eriksdotter	Vetlandavägen 13 A	570 10	KORSBERGA	0383-801 75
2675	Cornelia Cryner	Wollmar Yxkulls gata 17, 4 tr	118 50	STOCKHOLM	
2676	Charlotte Karlsson	Matrosvägen 7	572 92	OSKARSHAMN	0491-621 33
2677	Ylva Enander	Skovelvägen 23	126 40	HÄGERSTEN	
2678	Lynn-Mari Karlsson	Norrlandsgatan 42 A	752 29	UPPSALA	018-50 45 53
2679	Sven-Ove Ljungblom	Rörstrandsgatan 8, I	113 40	STOCKHOLM	
2680	Sten-Arne Kristern	Blåbärsvägen 1	570 84	MÖRLUNDA	
2681	Per-Erik Eriksson	Trattvägen 2 A	572 51	OSKARSHAMN	0491-122 27
2682	Börje Nilsson	Skottvägen 11	252 53	VÄXJÖ	0470-825 22
2683	Sten Gillgren	Sköldungagatan 31	753 35	UPPSALA	018-22 37 16
2684	KGF	Box 151	342 22	ALVESTA	0472-141 81
2685	Ingvar Mellblom	Repslagaregatan 2	572 30	OSKARSHAMN	0491-76 90 33
2686	Bengt Brodin	August o Huldass väg 29	572 50	OSKARSHAMN	0491-171 77
2687	Karin Andersson	Flinshult, Strömslid 1	572 91	OSKARSHAMN	0491-660 34
2688	Marie Sjöström	Stengatan 22	572 31	OSKARSHAMN	0491-195 10
2689	Bertil Malmberg	Lövsångaregatan 9	573 37	TRANÅS	0140-134 67
2690	Eva Kennedy	Storgatan 97	570 76	RUDA	0491-221 92
2691	Ester André	Södra Gissarp 1	571 93	NÄSSJÖ	

Antalet medlemmar i PLF är idag 1 583 varav 1 346 har betalat.

Nytt eller uppdaterat efter PLF-nytt nr 88

Datum	Församling	Kod	Födda	Vigda	Döda	Inflytt.	Utflytt.	Husförh.
20090129	Alböke	ALB						1930
20090126	Asby	ASB			1901-1946			
20090213	Bankekind (fd Svinstad)	BAD	1709 . 1796 1853 - 1860	1733 . 1865	1746 . 1917			
20090308	Blackstad	BLA	1936-1937	1936-1937				
20090316	Bodafors	BOD			1940-1946			
20090308	Dalhem	DAL	1936-1937	1936-1937				
20090316	Edshult	EDS			1895-1949			
20090312	Egby	EGB						1930
20090129	Föra	FÖR						1930
20090308	Gamleby	GAM	1936-1937	1936-1937				
20090309	Gladhammar	GLA	1936-1937	1936-1937				
20090308	Gårdserum	GÄR		1936-1937				
20090210	Gärdslösa	GÄL	1920-1935	1920-1935	1920-1972			
20090309	Hallingeberg	HÄL	1936-1937	1936-1937				
20090309	Hannäs	HÄN	1936-1937	1936-1937				
20090309	Hjorted	HJO	1936-1937	1936-1937				
20090128	Hult	HUT			1895-1949			
20090216	Hällestad	HEL	1718 . 1904	1746 . 1861	1736 . 1920			
20090115	Högsby sjuks.	HÖS			1923			
20090115	Kalmar lasarett	KLR			1923			
20090107	Kalmar Stadsf.	KST			1923			
20090304	Karlstorp	KAT			1937-1949			
20090217	Klockrike	KLO	1727 . 1829	1692 1730 . 1843	1730 . 1843			
20090312	Kristdala	KRI				1818		
20090213	Kullerstad	KUL		1799 . 1878				
20090222	Landeryd	LAR	1738 . 1833	1704 . 1858	1764 . 1837			
20090222	Lannaskede	LAN			1895-1949			
20090311	Locknevi	LOC	1936-1937	1936-1937				
20090311	Lofta	LOF	1921-1930 1936-1937		1926-1930 1936-1947			
20090311	Loftahammar	LOH			1900-1946			
20090307	Misterhult	MIS	1890-1892					
20090303	Målilla-Gårdveda	MÄL	1860-1899					1930
20090115	Mönsterås sjuks.	MÖS			1923			
20090317	Norra Sandsjö	NSA			1901-1946			
20090120	Nye	NYE			1860-1971			
20090205	Nåshult	NÄS						1930
20090122	Oskarshamn	OSK	1895					
20090303	Oskarshamns lasarett	OLA			1904-1920			
20090226	Risinge	RIS	1698 1712 . 1823	1741-1742 1754 . 1823	1756 . 1930			
20090320	Ryssby	RYS			1851-1854			
20090120	Stenbergå	STB						1930
20090107	Stockaryd	STO			1937-1949			
20090128	Sund	SUN			1901-1946			
20090115	Söderåkra sjuks.	SÖS			1923			
20090316	Tidersrum	TID			1895			

Datum	Församling	Kod	Födda	Vigda	Döda	Inflytt.	Utflytt.	Husförh.
20090129	Torslunda	TOL	1861-1935	1861-1935	1861-1971			
20090112	Tveta	TVE	1938-1939					
20090122	Tving	TVI			1901-1946			
20090311	Törnsfall	TÖR	1936-1937	1936-1937				
20090311	Ukna	UKN	1936-1937	1936-1937				
20090312	Vena	VEN						1930
20090112	Ventlinge	VEL	1898-1935	1779 1893 1896-1935	1876 1898-1949			
20090211	Vickleby	VIC	1921-1932	1921-1935	1921-1972			
20090302	Vreta Kloster	VRE	1720.1847	1743-1861	1750.1857			
20090306	Vrigstad	VRI			1937-1949			
20090303	Ås	ÅHS	1898-1935	1898-1935	1843 1876 1898-1949			
20090311	Västervik	VVK	1936-1937	1936-1937				
20090202	Västra Ed	VED		1671-1699				
20090307	Västra Eneby	VÄE	1750-1798	1775-1783				
20090312	Västrum	VÄS	1936-1937	1936-1937				
20090312	Östra Ed	ÖED	1936-1937	1936-1937				
20090312	Östra Harg	ÖHA	1768.1897	1769.1909	1787.1920			
20090312	Överum	ÖVE			1931-1946			

Antalet poster i databasen i slutet av mars 2009 är över 4 120 000.

Kyrkotrakten i Kristdala socken

En bok om Kyrkotrakten i Kristdala socken från 1800-tal till nutid

Den som är intresserad av Kristdala socken behöver inte leva i okunnighet. År 2003 startade PRO-föreningarna i Kristdala en studiecirkel, där syftet var att dokumentera hembygden från den tid, då deltagarna var i uppväxtåldern och då framför allt under 1930- och 1940-talen. Det har nu resulterat i en mycket innehållsrik bok, som detaljerat beskriver framför allt Kyrkotrakten.

Man behöver bara bläddra i boken för att förstå, vilket omfattande arbete, som ligger bakom. I fem års tid har frivilliga, obetalda hembygdsälskare samlat ihop ett material, som annars snart till stora delar skulle gått förlorat. Boken är ett levande bevis för den stora betydelse, som den svenska studiecirkelverksamheten har haft och fortfarande har för vårt land.

Detaljrikedomerna i boken kunde ha gjort den tungläst. Nu har man emellertid försett den med ett så rikt bildmaterial, att intresset aldrig svalnar. För det första har man låtit fotografera alla fastigheter inom Kyrkotrakten och försett dem med uppgifter om ägare. För det andra har man publicerat kända personligheter inom samma område med fotografier och personuppgifter. Därutöver har man samlat ihop gamla fotografier, som belyser livet i Kristdala under större delen av 1900-talet. Det finns bilder från arbetsliv, föreningsliv och

familjefester. Enskilda personer skymtar också förbi i sin vardagliga miljö. En och annan gammal karta ger också en föreställning om hur vår yttre miljö förändras. Bara bilderna ger en fin bild av hur livet gestaltade sig för människorna i en småländsk socken under 1900-talet.

Vill man fördjupa sig ytterligare i socknens 1900-tals-historia, kan man koncentrera sig på den detaljrika texten. Näringslivets utveckling och omfattning belyses noggrant liksom socknens omsorg om sina invånare. Ett intressant kapitel heter *Kristdalaminnen*. Här skriver Pehr Meurling, Per Söderbäck och Nils Söderbäck på ett högst personligt sätt ner sina reflexioner. De ger ögonblicksbilder från ett försvunnet Kristdala, men också från ett försvunnet Sverige, på ett sätt, som får en att undra, om all utveckling är till det bättre. Framför allt slås man av den finstämda ton, som finns i deras språk. Värlighet var inget fult begrepp på den tiden.

När man bläddrat igenom boken och läst allt det man funnit intressant, förvånas man över, att man kan få så mycket värdefullt för bara 300 kronor. Boken kan också beställas per telefon 0491-703 94 eller e-post humlenas@telia.com.

Anders Thunberg

Demonstrationer av släktforskning med hjälp av CD-skivor, Internet mm

Nässjö Släktforskareförening, Nässjö den 12 mars.

Träffpunkten, Solbacka Servicehus, Oskarshamn den 13 mars.

Släktforskningens dag, PLF-lokalen, Oskarshamn den 21 mars.

Den senaste tiden har flera nya församlingar tillkommit både i Östergötlands och Jönköpings län, tack vare nya medhjälpare. De har kontaktat oss och varit villiga att överlämna sina Excel-filer till gagn för PLFs databas och alla släktforskare. Vi önskar dock ännu flera medhjälpare, som kan bidra med uppgifter. Detta gör databasen ännu värdefullare för PLFs medlemmar och övriga släktforskare.

I samband med detta vädjar vi till medlemmar och övriga intresserade att hjälpa till med registreringen och/eller kontrolläsningen av födda, vigda, döda mm.

De som inte har tillgång till mikrokortsläsare, men har DVD-läsare får låna fotograferade filer på DVD-skivor från PLF. Vi behöver även kontrolläsare, för att nya versioner av CD-skivorna ska bli ännu bättre. Vi har tagit fram ett speciellt format för registrering av döda, detta gör att uppgifterna för döda under 1900-talets början kan användas både för PLFs databas och 'Namn åt de döda'.

Kontakta Sam Blixt!

Släktforskningens dag

Släktforskningens dag är ett projekt, som genomförs i hela landet en dag varje år på initiativ från Sveriges Släktforskarförbund. Då kan alla intresserade gratis få pröva på släktforskningens möjligheter hos de olika föreningarna runt om i landet. I år ägde detta rum lördagen den 21 mars. PLF kunde då för första gången bjuda allmänheten välkommen till de nya lokalerna på Stengatan.

Släktforskning har blivit allt populärare med åren. Det är faktiskt de senaste årens mest framgångsrika folk-rörelse. Det visade sig också denna dag. De 15 datorer, som stod till förfogande i de välrustade lokalerna, blev snart upptagna. Problemet var framför allt, att antalet kunniga handledare inte räckte till. Det gäller att behärska de sökprogram, som finns inlagda i datorerna. Framför allt gäller det att kunna söka i PLF:s egen databas, en av de största i landet med över 4 000 000 poster. De kunniga PLF-medlemmar, som behärskar den konsten, hade några svettiga timmar.

För PLF:s del blev emellertid Släktforskningens dag mycket lyckad. En intresserad allmänhet kunde med egna ögon se sin egen stads förening i arbete. Många fick den hjälp de hade förväntat sig. Troligen hade flera också gripits av släktforskningens tjusning och känt sig hågade att fortsätta med denna spännande sysselsättning.

Och det är väl det som är meningen med Släktforskningens dag.

Brevfrågor på databasen sänds till PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

Tel. Arbetsstugan 0491-76 08 78

Plusgironummer 40 09 38-7

Bankgironummer 386-0475

E-post: info@plfoskarshamn.se

Du kan också skicka dina frågor via vår hemsida, som du når med adressen

www.plfoskarshamn.se.

I *Databas* hittar du vårt elektroniska formulär.

Kostnader för brevfrågor

Vi tar **40 kronor per svar** enligt det särskilda frågeformuläret eller för brev med max fem frågor.

Vi tar **80 kronor för samma tjänster** till icke medlemmar.

Sänd också med ett **frankerat svarskuvert!** Avgifterna för svar på brevfrågor kan sändas in via postgiro eller på annat sätt.

Ange på frågeblanketten Du sänder in, vilket av betalningssätten som använts. Om pengarna sänds via postgiro, så meddela på talongen, vad pengarna är avsedda för. Det kan ibland uppstå missförstånd om detta.

Glad sommar!

Nästa nummer av PLF-nytt kommer ut den 12 augusti 2009

